

## **WORDEN DE PENSIOENEN GEKORT PER 1 JANUARI 2020?**

Waarom staan de dreigende pensioenkortingen volop in het nieuws? Zijn deze echt onafwendbaar en wat kunnen werkgevers of pensioenfondsen doen?

Op Prinsjesdag sprak Koning Willem-Alexander zijn troonrede 2019 uit. Daar kwam welgeteld vier keer het woord ‘pensioen’ in voor waarvan twee keer als onderdeel van het woord “pensioenakkoord”. Pensioenkortingen noemde de Koning niet. De media daarentegen berichten inmiddels dagelijks dat de pensioenen van veel Nederlanders in 2020 waarschijnlijk moeten worden gekort. Pensioenfondsen die vanaf 1 januari 2015 te weinig vermogen in kas hebben en dat in 2020 nog steeds hebben moeten op grond van de Pensioenwet uiterlijk binnen zes maanden daarna een korting doorvoeren. Dat mag in één keer, maar – en dat sneeuwt nog wel eens onder in de vele nieuwsberichten – de korting mag ook worden uitgesmeerd over de duur van het herstelplan van het pensioenfonds, in de meeste gevallen tien jaar. Een éénmalige korting van bijvoorbeeld 5% zou gelijk kunnen zijn aan een korting van 0,6% per jaar de komende tien jaar. Daar -komt bij dat de AOW-uitkering niet wordt gekort waardoor de korting van het werknemerspensioen als percentage van het totale pensioeninkomen (incl. AOW) lager uitvalt dan het kortingspercentage ten aanzien van alleen het werknemerspensioen. Binnen de politiek heeft zich inmiddels de consensus gevormd – mede naar aanleiding van een door de Tweede Kamer aangenomen motie van GroenLinks, PvdA en SGP – dat “onnodige” pensioenkortingen moeten worden vermeden. Minister Koolmees is daarover momenteel in gesprek met de pensioensector en vakorganisaties. De vakbonden willen de pensioenkortingen van tafel en dreigen hun steun voor het Pensioenakkoord in te trekken. Best vreemd omdat het Pensioenakkoord juist is bedoeld om pensioenkortingen te voorkomen.

### **Wat kan het kabinet nu doen?**

De oplossingsrichtingen lijken beperkt. Tijdens de economische crisis (2008-2010) heeft de wetgever langere hersteltermijnen toegestaan dan wettelijk verankerd en bovendien werd een eerste tijdstip van verplicht korten van pensioen uitgesteld. Dat zou nu ook weer kunnen door het eerste tijdstip van korten uit te stellen met bijvoorbeeld twee jaar. Ook werkgeversorganisatie VNO-NCW pleit daarvoor. Of het zover komt, weten we pas aan het einde van het jaar als er meer duidelijkheid is over de mate waarin de pensioenen gekort moeten worden. Tot dan blijft er de nodige onzekerheid.

### **Wat kunnen de pensioenfondsen nu doen?**

Pensioenfondsen kunnen om te beginnen hun pensioendocumentatie nog eens goed langslopen. Een daarin verankerde kortingsmogelijkheid voor het bestuur valt inhoudelijk wellicht niet samen met de door het kabinet genomen maatregelen om de kortingspijn te verzachten. Pensioenen korten omdat het pensioenreglement dat nu eenmaal bepaalt terwijl de wet bepaalt dat je nog even mag wachten, is niet te verkopen. En de bestuurlijke besluitvorming moet ook in gang worden gezet. Het korten van pensioenen is specialistenwerk. Welke groepen verzekerden worden gekort en in welke mate (evenwichtige vertegenwoordiging van deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en de werkgever). De wet schrijft voor dat een pensioenkorting op zijn vroegst drie maanden nadat de pensioengerechtigden hierover zijn geïnformeerd en een maand

nadat de deelnemers en de werkgever zijn geïnformeerd, mag worden gerealiseerd. Als een pensioenfonds begin 2020 wettelijk gezien moet korten en uiterlijk binnen zes maanden de korting moet doorvoeren, dan is het zaak nu al met de voorbereidingen te beginnen. Als niet stipt aan alle wettelijke vereisten is voldaan, kan dat leiden tot langdurige procedures.

### **Wat kan een werkgever nu doen?**

Werkgevers kunnen – in samenspraak met de ondernemingsraad – alvast nadenken over wat te doen als de pensioenen van hun werknemers daadwerkelijk worden gekort door het pensioenfonds waarbij de werkgever is aangesloten. Ook hier geldt dat de pensioendocumentatie op orde moet zijn om succesvolle claims van werknemers te voorkomen. Is het wenselijk of noodzakelijk dat een pensioentekort wordt gecompenseerd in de vorm van andere arbeidsvoorwaarden? En zo ja, welke en hoeveel? Wat zijn hier de mogelijkheden? Kan werknemers gevraagd worden een eigen bijdrage of hogere bijdrage te gaan voldoen?

Toegegeven, met de invoering van het Pensioenakkoord in het vooruitzicht is het lastig om nu al na te denken over wat te doen met de zeer nabije pensioenkortingen. Bovendien lijken werkgevers met een beschikbare premie pensioenregeling op individuele beleggingsbasis de kortingsdans te ontspringen. Dat is echter maar schijn. Een korting op het met het pensioenkapitaal aan te kopen pensioen zit in feite al verdisconteerd in het aankooptarief op basis waarvan het pensioenkapitaal wordt omgezet in ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen dat wordt uitgekeerd in geval van overlijden van de gepensioneerde.

Jeroen Los